

17 ΜΑΙ, 2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 16/5/ 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 474

Προς:

✓ Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Επαναλειτουργία Σταθμού Γεωργικής Έρευνας Λέσβου»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 4316/29-3-2016

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Πάλλης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο πρώην Σταθμός Γεωργικής Έρευνας (ΣΓΕ) Λέσβου -νυν Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης- ο οποίος ανήκει στο Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, ιδρύθηκε το 1964 σε έκταση 86 στρεμμάτων, την οποία καλύπτουν 1.380 ελαιόδενδρα, 35 διαφορετικών ποικιλιών ελαιοποιήσιμων και βρώσιμων ελαίων. Μέχρι το 1989 λειτουργούσε ως Μονάδα του Υπουργείου Γεωργίας και η ερευνητική του δραστηριότητα εναρμονιζονταν με την εφαρμοζόμενη αγροτική πολιτική και τη μονοκαλλιέργεια της ελιάς στο νησί. Πρόκειται για χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου ο Σταθμός βρισκόταν σε πλήρη δράση, γεγονός που καταμαρτυρείται και από τον αριθμό του προσωπικού που το στελέωνε (επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό συνολικού αριθμού 14 ατόμων).

Εκτοτε και με το πέρας των χρόνων ο αριθμός του προσωπικού άρχισε να μειώνεται εξαιτίας των συνεχών μεταθέσεων του επιστημονικού προσωπικού προς τη Διεύθυνση Γεωργίας του νομού Λέσβου (σημερινή Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας) και των συνταξιοδοτήσεων κυρίως του τεχνικού προσωπικού, ενώ δεν υπήρξε καμία αναπλήρωση των κενών θέσεων. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη κάθε ερευνητικής δραστηριότητας τα επόμενα χρόνια και τον εγκλωβισμό σε μια κατάσταση αδράνειας λόγω έλλειψης κατάλληλου προσωπικού και τρεχόντων ερευνητικών προγραμμάτων.

Κατά το χρονικό διάστημα από το 1989 έως το 2011, ανήκε στο Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας ενώ μετά τη σύσταση του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ έγινε μονάδα του Οργανισμού. Στα τέλη του 2006, «Έτος Ελαιολάδου και Ελιάς», αποφασίστηκε η δημιουργία τριών διαπιστευμένων Εργαστηρίων ανάλυσης ελαιολάδου σε τρεις ελαιοπαραγωγικές περιοχές της χώρας (Πελοπόννησος, Κρήτη, Λέσβος) με σκοπό την ενίσχυση του εθνικού μας προϊόντος, γεγονός που οδήγησε στην ένταξη του ΣΓΕ Λέσβου στο Μέτρο 1.2. «Εθνικό Σύστημα Ποιότητας», Δράση 1.2.2. «Πιστοποίηση» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα», συνολικού προϋπολογισμού 542.076,68€.

Με την εν λόγω ένταξη δόθηκε η δυνατότητα στη μονάδα να εξοπλιστεί με υπερσύγχρονο εξοπλισμό και να θέσει σε πλήρη λειτουργία ένα εργαστήριο ελαιολάδου, μοναδικό στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, το οποίο είναι διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17025:2005 (Αρ. Πιστοποιητικού 975/Δοκιμές) για συνολικά 11 δοκιμές σε δείγματα ελαιολάδου, ενώ απασχολήθηκε ως εξωτερικός συνεργάτης ένας χημικός και υπήρξε επιπλέον χρηματοδότηση από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σύμφωνα με το ισχύον από το 2014 Οργανόγραμμα του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ [αριθμ. 919/131869/20.10.2014 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2889/Β/27.10.2014)], η μονάδα του πρώην ΣΤΕ Λέσβου μετονομάζεται σε Εργαστήριο Ελαιολάδου και υπάγεται στο Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (Ι.ΕΛ.Υ.Α.) που αποτελεί ένα από τα 11 Ινστιτούτα της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Έρευνας του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στο εργαστήριο υπηρετεί σήμερα μία μόνο υπάλληλος αορίστου χρόνου ΠΕ Περιβαλλοντολόγος, της κατηγορίας Ειδικού Τεχνικού Επιστημονικού Προσωπικού. Λόγω έλλειψης ερευνητικού προσωπικού, τα τελευταία χρόνια η μονάδα περιορίστηκε στη λειτουργία του Εργαστηρίου Ελαιολάδου, το οποίο προσφέρει αξιόπιστες και αναγνωρισμένες υπηρεσίες διαπιστευμένων εργαστηριακών αναλύσεων σε παραγωγούς, μεταποιητές και τυποποιητές.

Εντούτοις, οι περιορισμένοι πόροι αλλά και λόγοι αποτελεσματικότητας της έρευνας που απαιτεί κρίσιμες μάζες ερευνητών, συντέλεσαν στο να μη συμπεριλαμβάνεται η Λέσβος στις μονάδες όπου προκηρύχθηκαν θέσεις ερευνητών. Παρόλα αυτά, σημειώνεται ότι το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης είναι σε θέση να συμμετέχει ενεργά σε ερευνητικές δραστηριότητες εφόσον μπορεί, πλέον, να αξιοποιηθεί ως πολύτιμο εργαλείο από τους καταξιωμένους ερευνητές που διαθέτει στο δυναμικό του το Ι.ΕΛ.Υ.Α., στο οποίο υπάγεται και στο οποίο εργάζονται τέσσερις (4) εν ενεργεία ερευνητές (Χανιά και Ηράκλειο) και από το 2^ο εξάμηνο του 2016 επιπλέον τρεις (3) νέοι ερευνητές, οι οποίοι ασχολούνται με το ευρύτερο αντικείμενο της ελαιοκομίας και ποιότητας ελαιολάδου.

Ως εκ τούτου, εφόσον υπάρχουν οι αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο προγραμμάτων είτε του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) είτε της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, θα ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί από τους ερευνητές του Ι.ΕΛ.Υ.Α. έρευνα επί των τοπικών ποικιλιών ελιάς (αλλά και αμπέλου) εφόσον η μονάδα της Λέσβου ενδυναμωθεί με τεχνικό προσωπικό.

Συγκεκριμένα, το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης, σε συνεργασία με το ερευνητικό δυναμικό του Ι.ΕΛ.Υ.Α., θα μπορούσε να συμμετάσχει στην υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων σχετικά με:

- την ολοκληρωμένη έρευνα για τα χαρακτηριστικά ποιότητας και αυθεντικότητας των κύριων ελαιοποιήσιμων ποικιλιών κάθε περιοχής (Επαναπροσδιορισμός ποικιλιών) και δημιουργία βάσης δεδομένων με τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά του ελληνικού ελαιολάδου,
- τη μελέτη παραμετρικών τιμών χαρακτηριστικών που έχουν προστεθεί τα τελευταία έτη στον Κανονισμό, με σκοπό τη θωράκιση της Ελλάδας έναντι άλλων ελαιοπαραγωγικών χωρών με διαφορετικές ποικιλίες ελαιοδέντρων και
- την καταγραφή επίδρασης τοπικών περιβαλλοντικών συνθηκών, σύγχρονων καλλιεργητικών πρακτικών ανά περιοχή και συνθηκών ελαιοποίησης στην ποιότητα του παραγόμενου ελαιολάδου.

Παράλληλα, παρότι δεν υπάρχουν επαρκείς πόροι, το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης, εκμεταλλευόμενο τα δεδομένα που συλλέγει από τα προς ανάλυση δείγματα ελαιολάδου, προτίθεται να προχωρήσει:

- στη μελέτη αντιοξειδωτικών και οργανοληπτικών χαρακτηριστικών τοπικών ποικιλιών και
- στη συλλογή πληροφοριών για τιμές φθαλικών εστέρων (πλαστικοποιητών) σε δείγματα ελαιολάδου και παράγοντες επιβάρυνσης ελαιολάδου σε τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης σχεδιάζει την αξιοποίηση του αγροκτήματος και τη μετατροπή του σε πρότυπο αγρόκτημα, με σκοπό τη δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης αγροτών, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του ΕΛΓΟ- ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σημειώνεται ότι τρέχουσες συνεργασίες με άλλους φορείς αφορούν στις υποβολές προτάσεων προς χρηματοδότηση, όπως:

- 1) συνεργασία με την ΠΕΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, με σκοπό την υποβολή πρότασης στο νέο ΕΣΠΑ για την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των τοπικών ποικιλιών ελαιοκάρπου (κολοβή, αδραμυτινή), τη καρτογράφησή τους, τη θωράκισή τους έναντι άλλων ποικιλιών τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά αλλά και τη βελτιστοποίηση της ελαιοκαλλιέργειας στο Βόρειο Αιγαίο, μέσα από την εφαρμογή ορθών ή καινοτόμων καλλιεργητικών πρακτικών εναρμονισμένων με τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της Περιφέρειας,

2) συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο στο πλαίσιο υποβολής πρότασης στο πρόγραμμα LIFE με τίτλο: «Demonstration of efficient olive fly management for sustainable residues free olive oil production (BAITRAP)» κ.ά.

Πλέον των ανωτέρω, σημειώνεται ότι το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης του Ι.ΕΛ.Υ.Α. είχε την τύχη να αποτελέσει μονάδα υποστήριξης των κάτωθι αξιόλογων Έργων ΕΤΑΚ, στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Εκπόνησης σχεδίων ερευνητικών & Τεχνολογικών Αναπτυξιακών Έργων Καινοτομίας (ΑγροΕΤΑΚ)», η οποία εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στον θεματικό άξονα προτεραιότητας 2 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του ανθρώπινου δυναμικού και των Επιχειρήσεων»:

- «Προοπτικές και Ευκαιρίες για την Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας στον Πρωτογενή Τομέα στη Βάση της Προστασίας της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος», Έναρξη - Λήξη: 11^{ος} 2014 - 11^{ος} 2015 και
- «Στρατηγική Μελέτη των Νοσημάτων που μεταδίδονται από αρθρόποδα στο νησί της Λέσβου: σπουδαιότητα και τρόποι αντιμετώπισης», Έναρξη - Λήξη: 2^{ος} 2015-12^{ος} 2015.

Επισημαίνεται ότι στις 7 Νοεμβρίου του 2015 το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης πραγματοποίησε στην πόλη της Μυτιλήνης ημερίδα με τίτλο: «Από την καλλιέργεια της Ελιάς ως την παραγωγή ποιοτικού Ελαιολάδου». Οι προσκεκλημένοι ομιλητές ανέλυσαν πλήρως όλα τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν για να παραχθεί σωστά παρθένο ελαιόλαδο εξαιρετικής ποιότητας, διασφαλίζοντας έτσι τη θέση που του αρμόζει στην εγχώρια και διεθνή αγορά, ενώ τονίστηκε έντονα ο ρόλος που θα πρέπει να έχει στην αλυσίδα αυτή το Εργαστήριο Ελαιολάδου Μυτιλήνης ως εργαλείο προστασίας, ανάδειξης και ποιοτικής αναβάθμισης του ελληνικού ελαιολάδου.

Όσον αφορά στη στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη, σημειώνεται ότι οι βασικές προτεραιότητες του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι οι ακόλουθες:

- η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων,
- η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας,
- η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων,
- η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και η αντιμετώπιση ή/και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και
- η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη θα υλοποιηθούν μέσα από τη δέσμη των μέτρων του νέου ΠΑΑ, τα οποία ομαδοποιούνται στις εξής βασικές κατηγορίες:

1. Ιδιωτικές Επενδύσεις στο γεωργικό & δασικό τομέα.
2. Δημόσιες επενδύσεις στο γεωργικό & δασικό τομέα.
3. Δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις εκτός πρωτογενή τομέα (διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης της υπαίθρου και δημιουργία θέσεων απασχόλησης).
4. Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα και μέτρα προστασίας της παραγωγής και διασφάλισης του αγροτικού εισοδήματος.
5. Δομές υποστήριξης του αγρο-διατροφικού συστήματος και του δασικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ευκαιρίες για εγκατάσταση και ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, κυρίως, στον αγροδιατροφικό τομέα, είναι πολλές και στοχευμένες. Βασική επιδίωξη του νέου ΠΑΑ, μεταξύ των άλλων, είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στον δευτερογενή τομέα που συνδέεται άμεσα με την πρωτογενή παραγωγή και τη χρήση της κατάλληλης και ποιοτικής πρώτης ύλης. Παράλληλα, ενισχύονται και στηρίζονται η επιχειρηματικότητα στον τριτογενή τομέα, η ενίσχυση δράσεων και επενδύσεων που αφορούν στη διατήρηση αλλά και προβολή της τοπικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών στοιχείων των περιοχών εφαρμογής μέσω δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών, καθώς και τοπικά προγράμματα LEADER (Μέτρο 19 - Στήριξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων- CLLD/LEADER).

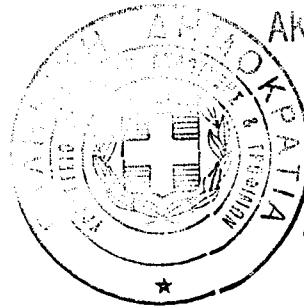
Ειδικότερα, στο πλαίσιο LEADER, βασική προϋπόθεση αποτελούν η προετοιμασία και υποβολή στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή από κατάλληλο τοπικό αναπτυξιακό φορέα - Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης

εκδήλωσης ενδιαφέροντος που θα εκδοθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΙΑΑΤ). Ως εκ τούτου, η Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Λέσβου θα μπορεί να υποβάλει την υποψηφιότητά της και να διεκδικήσει τοπικό πρόγραμμα. Η εν λόγω στρατηγική θα πρέπει να έχει προετοιμαστεί με την «εκ των κάτω προς τα επάνω» προσέγγιση, να αποτελεί προϊόν διαβούλευσης των τοπικών ιδιωτικών και δημόσιων φορέων, να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και να είναι σύμφωνη με τους όρους και τις προϋποθέσεις του σχετικού εθνικού και ενωσιακού θεσμικού πλαισίου. Παράλληλα, στην εν λόγω στρατηγική θα πρέπει να παρουσιάζεται τεκμηριωμένα η αναγκαιότητα στήριξης των συγκεκριμένων παραδοσιακών στοιχείων στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων του τοπικού προγράμματος.

Σημειώνεται ότι οι προαναφερόμενες δυνατότητες εφαρμόζονται σε όλες τις αγροτικές περιοχές της χώρας συμπεριλαμβανομένης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και, ειδικότερα, της Π.Ε. Λέσβου για την οποία σε μία σειρά υπο-μέτρων, όπως οι επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σχέδια Βελτίωσης) και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, προβλέπονται ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Π. Μαγάλος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Γ. Πάλλη